

## РОЗДІЛ V. ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

УДК 351.823:349

### УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖСІЛЬГОСПІНСПЕКЦІЇ ШЛЯХОМ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ПОСТАНОВ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Бондар О.Г., к.ю.н., доцент

*Запорізький національний університет*

У статті досліджені акти Уряду України у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі та надані пропозиції щодо удосконалення діяльності Держсільгоспінспекції, а також розглянуті правовідносини, в яких обмежується компетенція Держсільгоспінспекції.

*Ключові слова: акти Кабінету Міністрів України, сфера технічного регулювання, сфера охорони земель, сфера охорони прав на сорти рослин, сфера якості сільськогосподарської продукції, сфера насінництва та розсадництва.*

Бондарь А.Г. УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НОРМОТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОССЕЛЬХОЗИНСПЕКЦИИ ПУТЕМ ВНЕСЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ПОСТАНОВЛЕНИЯ КАБИНЕТА МИНИСТРОВ УКРАИНЫ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье исследованы акты Правительства Украины в сфере осуществления государственного надзора (контроля) в агропромышленном комплексе и даны предложения относительно усовершенствования деятельности Госсельхозинспекции, а также рассмотрены правоотношения, в которых ограничивается компетенция Госсельхозинспекции.

*Ключевые слова: акты Кабинета Министров Украины, сфера технической регуляции, сфера охраны земель, сфера охраны прав, на сорта растений, сфера качества сельскохозяйственной продукции, сфера семеноводства и рассадництва.*

Bondar A.H. IMPROVEMENT OF LAWMAKING ACTIVITY OF THE STATEAGROINSPECTION BY MAKING ALTERATION IN SOME DECISIONS OF CABINET OF MINISTERS OF UKRAINE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

The acts of Government of Ukraine in the field of realization of state supervision (control) in an agroindustrial complex are researched in the article. Besides some suggestions concerning improvement of activity of Stateagroinspection are given, and legal relations in which jurisdiction of Stateagroinspection is limited are also researched.

The aim of the article is to study the activity of Stateagroinspection by researching the acts of Cabinet of Ministers of Ukraine for proposing the ways of improving the activity of state supervision (control) in agriculture.

During the first year of existing of Stateagroinspection its activity was regulated by the acts of Government. This situation was fixed with the adoption of Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 20, 2011 № 1115 "On amending some provisions", which actually led acts of the Government in compliance with the Provisions of Stateagroinspection. The analysis of the regulatory impact of the changes to the regulations stated that in this case there are two alternative ways to achieve the objectives of regulation.

The first method is interference and leaving the situation. The above method is unacceptable, since in this case the requirements of the Decree of President of Ukraine "On the optimization of central bodies of executive power" of December 9, 2010 № 1085/2010 remain unfulfilled, leading to inconsistencies between the provisions of Resolution Ukraine and mentioned Decree.

The second way is that the adoption of the draft resolution will comply the Decree of President of Ukraine "On the optimization of central bodies of executive power" of December 9, 2010 № 1085/2010 and, consequently, improve certain provisions of Resolutions of the Government in agriculture, particularly in the areas of:

- maintaining of seed and nursery;
- quality and safety of agricultural products;
- fertile soils, land use and protection of all categories and forms of ownership;

- maintenance of tractors, self-propelled chassis, self-propelled agricultural, road construction and reclamation equipment, trailer and mounted agricultural machinery, equipment, agricultural machinery and other mechanisms. It will also allow authorized state authorities promptly and adequately respond to the food security of the country.

In particular, only in late 2011, the central executive authority could exercise its powers. It was amended to 15 acts of Cabinet of Ministers of Ukraine, including:

1. In the field of technical regulation:

1.1 To the Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine from January 31, 1992 № 47 "On approval of samples of national and international driver's licenses and documents required for registration of vehicles" [5]. The changes gave to MAP together with the Ministry of Interior, Ministry of Defense, Ministry of Infrastructure and the State Service of Technical Regulation the right to approve the series of license plates in case of change of state standards for license plates for vehicles.

1.2 To the Regulation on issuance tractor-driver, approved by the Cabinet on April 2, 1994 № 217 fixing that issue certificates of tractor-driver is held by State Inspection of agriculture in the Crimea, oblasts, cities of Kyiv and Sevastopol areas.

1.3 To departmental procedure of registration and deregistration of tractors, self-propelled chassis, self-propelled agricultural, road construction and reclamation equipment, agricultural machinery and other mechanisms approved by the Cabinet on July 8, 2009 № 694. The specified procedure gave the right to territorial authorities of Stateagroiinspection to conduct departmental registration, re-registration, temporary registration and deregistration of agricultural machinery...

*Key words: acts of Cabinet Ukraine, sphere of the technical adjusting, sphere of guard of earths, sphere of guard of rights, on the sorts of plants, to the sphere of quality of agricultural produce, sphere of nasinnictva and nursery.*

Проблеми нормативної діяльності Державної інспекції сільського господарства України (Держсільгоспінспекції) виникли ще до її створення. Усім відомі особливості діяльності інспекційних органів – правове забезпечення їх діяльності. В.І. Курило виділяє такі напрями правового забезпечення діяльності сільськогосподарських інспекцій:

- законодавче забезпечення – таке, що ґрунтується на суворому додержанні Коонституції України, законів, постанов Верховної Ради України, указів та розпоряджень Президента України та актів Кабінету Міністрів України;
- відомче забезпечення – тобто керівництво у своїй діяльності відомчими нормативно-правовими актами за родом своєї діяльності;
- міжвідомче забезпечення – керівництво у своїй діяльності спільними з іншими міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади нормативно-правовими актами, з якими та чи інша інспекція тісно координує свою діяльність (наприклад, Держстандарт, Мін'юст, органи рибного та мисливського нагляду та ін.) [1, 145]. Підтримуючи дану класифікацію не можна не зазначити про зміни, що відбулися у чинному законодавстві, а відтак норми Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" вказують, що орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) в певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

Проблемам функціонування інспекційних органів приділялась увага в працях В. Афанасьєва, М. Єропкина, Я. Здіра, О. Кармолицького, Ю. Козлова, В. Манохіна, В. Курила, О. Піддубного, М. Студенікіної, А. Шергіна, Е. Шоріної, Ц. Ямпольської та ін. Загальні проблеми з'ясування сутності та механізмів здійснення виконавчої влади розглядаються в наукових працях В. Авер'янова, О. Андрійко, О. Бандурки, Г. Бачило, Ю. Битяка, А. Васильєва, Г. Вишнякова, І. Голосніченка, Є. Додіна, В. Кампо, О. Козлова, В. Копейчикова, О. Крупчана, Є. Кубка, Б. Курашвілі, Б. Лазарева, А. Луньова, О. Опришка, М. Орзіха, М. Піскотіна, В. Сіренка, О. Сурилова, О. Тихомирова, Г. Ткач, О. Фрицького, В. Цветкова, В. Шаповала, Ю. Шемшученка, Л. Юзікова та ін.

Створивши і зареєструвавши новоутворений центральний орган виконавчої влади – Держсільгоспінспекції її діяльність не була передбачена не тільки жодним законодавчим актом, але й жодним актом Кабінету Міністрів України (КМУ). А як виконувати повноваження без нормативного його забезпечення [2, 255]? Тоді потрібно вносити зміни до актів Уряду України або приймати розроблені.

Нашою метою є вивчення діяльності Держсільгоспінспекції шляхом дослідження актів КМУ для запропонування шляхів удосконалення діяльності органу державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі.

Проіснувавши майже рік, діяльність Держсільгоспінспекції була врегульована актами Уряду. Цьому слугувало прийняття Кабінетом Міністрів України постанови від 20 жовтня 2011 р. № 1115 “Про внесення змін до деяких постанов”, яка фактично привела акти Уряду у відповідність до норм Положення про Держсільгоспінспекцію [3]. В аналізі регуляторного впливу змін до постанов вказувалося, що в даному випадку існують два альтернативних способи досягнення цілей державного регулювання.

Перший спосіб – невтручання і залишення існуючої ситуації. Зазначений спосіб є неприйнятним, оскільки в цьому випадку вимоги Указу ПУ “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” від 9 грудня 2010 року № 1085/2010 залишаться невиконаними, що призведе до неузгодженості між нормами постанов України та вказаного Указу.

Другий спосіб – прийняття зазначеного проекту постанови дозволить виконати вимоги Указу ПУ “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” від 9 грудня 2010 року № 1085/2010 та, відповідно, удосконалити окремі положення постанов КМУ в агропромисловому комплексі, зокрема у сферах:

- ведення насінництва та розсадництва;
- якості та безпеки сільськогосподарської продукції;
- родючістю ґрунтів, використання і охороною земель усіх категорій та форм власності;
- технічного стану тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, припічного та навісного сільськогосподарського обладнання, інвентарю, сільськогосподарської техніки, інших механізмів. Це також дозволить уповноваженим державним органам виконавчої влади своєчасно й адекватно реагувати на ситуацію із забезпечення продовольчої безпеки країни [4].

Так, тільки наприкінці 2011 року центральний орган виконавчої влади зміг здійснювати свої повноваження. Було внесено зміни до 15 актів КМУ, зокрема:

#### 1. У сфері технічного регулювання:

1.1 до постанови КМУ від 31 січня 1992 р. № 47 “Про затвердження зразків національних та міжнародного посвідчень водіїв і документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів” [5]. Зміни надали право Мінагрополітики разом з Міністерством внутрішніх справ, Міністерством оборони, Міністерством інфраструктури і Державною службою технічного регулювання затверджувати серії номерних знаків у разі зміни державних стандартів на номерні знаки для транспортних засобів.

Підроблення таких документів, як паспорти, посвідчення водія, свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів, становить підвищену небезпеку для держави. З метою забезпечення захисту від підроблення ці документи повинні містити низку елементів захисту, належним чином об’єднаних у самому документі. Для виготовлення таких документів на сучасному етапі застосовуються новітні технології, які на основі збалансованого набору способів друку, матеріалів, поєднання різних видів захисту документів забезпечують їх щонайкращий захист від підроблення [6, 292].

Основне призначення будь-якого роду захисту бланків документів – це їх захист (документів) від копіювання [7].

1.2 до Положення про порядок видачі посвідчень тракториста-машиніста, затвердженого постановою КМУ від 2 квітня 1994 р. № 217 [8], закріпивши, що видача посвідчень тракториста-машиніста проводиться державною інспекцією сільського господарства в АРК, областях, містах Києві та Севастополі, районах.

Якщо зміни до постанови КМУ від 31 січня 1992 р. № 47 "Про затвердження зразків національних та міжнародного посвідчень водіїв і документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів" надали право Держсільгоспінспекції централізовано закуповувати на замовлення бланки свідоцтв про реєстрацію машини та бланки талонів тимчасового обліку, то норми постанови КМУ від 2 квітня 1994 р. № 217 "Про затвердження Положення про порядок видачі посвідчень тракториста-машиніста" лишилися без змін – "бланки посвідчень виготовляються централізовано Мінагрополітики на підставі замовлень територіальних органів Держсільгоспінспекції". Вважаємо, що така занадта підзвітність лише спровокує хаос у замовленні бланків посвідчень тракториста-машиніста, адже Держсільгоспінспекція – центральний орган виконавчої влади і цілком вправі вирішувати організаційні питання самостійно.

1.3 до Порядку відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, затвердженого постановою КМУ від 8 липня 2009 р. № 694 [9]. Вказаний Порядок надав право територіальним органам Держсільгоспінспекції проводити відомчу реєстрацію, перереєстрацію, тимчасову реєстрацію та зняття з обліку сільськогосподарської техніки.

У результаті здійснення реєстрації та обліку машин є можливість контролювати вплив останніх на навколишнє середовище та життя і здоров'я людей. Обмежувати дії власників, які не дотримуються встановлених норм і стандартів експлуатації транспортних засобів, а також контролювати сплату платежів і податків, які пов'язані із виробництвом, розподілом, обміном і споживанням (використанням) транспортних засобів [10].

Дані зміни встановлюють нову норму про висновок державних інспекторів. Реєстрація та зняття з обліку машин здійснюються після отримання власником відповідного висновку спеціаліста з проведення обстеження машини на відповідність ідентифікаційних номерів і супровідних документів на предмет фальсифікації. Висновок – це документ спеціально уповноваженого державного органу, без якого не можна зареєструвати, зняти з обліку, отримати номерний знак, замінити номерний знак на сільськогосподарську машину.

Відомчу реєстрацію та облік сільськогосподарської техніки, що беруть участь у русі на вулично-дорожній мережі загального користування під час переїзду до/з місця виконання робіт у встановленому законодавством порядку, видачу на них номерних знаків та відповідних реєстраційних документів, відповідно до законів "Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України" та "Про дорожній рух", здійснює Інспекція державного технічного нагляду, яка увійшла до складу Держсільгоспінспекції. Пов'язано це зі специфікою реєстрації та проведення державних технічних оглядів сільськогосподарської техніки. Зокрема трактори та самохідні машини рухаються з низькою швидкістю, тому їх реєстрація та проведення державних технічних оглядів здійснюється інженерами-інспекторами з виїздом безпосередньо на місцезнаходження машини, а не навпаки, як це прийнято в ДАІ. Під час державного технічного огляду техніки інженери-інспектори контролюють у машині не тільки параметри, що впливають на безпеку дорожнього руху, але й ті параметри, що впливають на якість виконання технологічного процесу та якість виготовлення самих машин. Працівниками органів ДАІ такі роботи проводитись не можуть, адже для цього потрібно мати певні фахові знання. Досвід країн ЄС, зокрема Польщі, свідчить, що розмежування перерахованих функцій дає можливість викоринити різного роду зловживання і корупцію та впорядкувати державне управління в цій сфері [11].

1.4 до Порядку здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери, затвердженого постановою КМУ від 11 листопада 2009 р. №1200 [12].

Встановлена діяльність Держсільгоспінспекції та її територіальних органів у сфері здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами. Облік суб'єктів господарювання, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю сільськогосподарською технікою вітчизняного та іноземного виробництва та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери, ведеться Держсільгоспінспекцією в порядку, встановленому Мінагрополітики. Держсільгоспінспекція створює та веде реєстр таких суб'єктів господарювання.

1.5 до постанови КМУ від 25 листопада 2009 р. № 1259 "Деякі питання видачі посвідчень тракториста-машиніста" [13]. Зміни в першу чергу стосувалися законодавчого закріплення закупівлі бланків талонів Держсільгоспінспекцією та ліквідацією талонів попереджень до посвідчень трактористів-машиністів, як минулої епохи.

1.6 до постанови КМУ від 1 серпня 2007 р. № 996 "Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій" [14]. Вважаємо це чи не основними змінами, обґрунтовуючи це тим, що у переліку рекомендаційних переліків управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій були виключені такі позиції як інспекція державного технічного нагляду та інспекція якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції. Підґрунтям цього стали норми Положення про Держсільгоспінспекцію, до повноважень якої ввійшли такі повноваження, які виконували інспекції державного технічного нагляду та інспекції якості при місцевих державних адміністраціях. Вказані зміни остаточно підтвердили наміри як ПУ, так і Уряду України щодо виконання функцій інспекцій державного технічного нагляду та інспекцій якості Держсільгоспінспекцією.

2. У сфері земельних відносин:

2.1 до Порядку визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, затвердженого постановою КМУ від 19 квітня 1993 р. № 284 [15].

Власникам землі та землекористувачам відшкодовуються збитки, заподіяні вилученням (випуком) та тимчасовим зайняттям земельних ділянок, встановленням обмежень щодо їх використання, погіршенням якості ґрунтового покриву та інших корисних властивостей земельних ділянок або приведенням їх у непридатний для використання стан та неодержанням доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок. Розміри збитків визначаються комісіями, створеними Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, виконавчими комітетами міських (міст обласного значення) рад.

Чи не одне з перших завдань змін до постанов – розмежування земельних майнових відносин між Держсільгоспінспекцією та Держземагенством. Не стало виключенням і вказана постанова, яка закріпила положення про те, якщо збитки заподіяні погіршенням якості земель або приведенням їх у непридатність для використання за цільовим призначенням, до складу комісії для визначення розміру збитків власникам землі та землекористувачам включаються представники Держсільгоспінспекції.

На думку Нарішевої Н.Г., особливості складу збитків не знайшли відображення в чинному законодавстві, що викликає складнощі при визначенні розміру збитків. Тому необхідно прийняти методики визначення розміру відшкодування з урахуванням особливостей природних комплексів, кліматичних, демографічних та інших особливостей [16, 251; 17, 42].

2.2 до Порядку визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню, затвердженого постановою КМУ від 17 листопада 1997 р. № 1279 [18]. Зміни надали право Держсільгоспінспекції та її територіальним органам здійснювати контроль за дотриманням порядку визначення та відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню. Територіальні органи Держземагенства в 5-денний строк з моменту затвердження розрахунку розміру втрат, які підлягають відшкодуванню, зобов'язані надіслати копію затвердженого розрахунку до відповідного територіального органу Держсільгоспінспекції для здійснення контролю за своєчасним відшкодуванням втрат.

В юридичній літературі часто змішуються правові категорії "школа", "збитки", "втрати сільськогосподарського виробництва", вживають їх як рівнозначні категорії. На думку І.І. Каракаша, відшкодування збитків, завданих власникам землі та землекористувачам, треба відрізнити від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Згідно з ч.4 статті 207 Земельного Кодексу України втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва компенсуються незалежно від відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Зазначені види відшкодування відрізняються не тільки за своїм змістом, а й за суб'єктами. Збитки відшкодовуються власникам землі та землекористувачам, а втрати – місцевим радам [19, 203]. Втрати сільсько- і

лісогосподарського виробництва, заподіяні вилученням (викупом) сільськогосподарських і лісових угідь для використання їх у цілях, не пов'язаних із веденням сільського й лісового господарства, обмеженням прав власників чи землекористувачів або погіршенням якості земель внаслідок негативного впливу, спричиненого діяльністю громадян, підприємств, установ і організацій, не належать до збитків, на відшкодування яких мають право власники земельних ділянок та землекористувачі, і відшкодовуються уряду АРК, обласним, Київській та Севастопольській міським, сільським, селищним, міським радам разом із відшкодуванням збитків власникам землі й землекористувачам [20]. Під збитками, що виникли у зв'язку з вилученням земель для суспільних потреб, розуміють ті зміни, які наступають у майновій сфері власника, землекористувача та орендаря земельної ділянки [21, 16]. Якщо земельна ділянка, включена в цивільний обіг, що є об'єктом права власності, знищена, то в складі збитків повинна відшкодовуватися ринкова вартість знищеного об'єкта природи. Якщо даний об'єкт у результаті неправомірного впливу пошкоджений, у складі збитків повинна відшкодовуватися різниця між колишньою вартістю земельної ділянки і вартістю об'єкта на день пред'явлення вимог про відшкодування шкоди. При вилученні земельної ділянки у власника, землекористувача, землевласника, орендаря враховуються збитки, які вони несуть у зв'язку з вилученням земельної ділянки перед третіми особами, у тому числі упущена вигода, а також втрати, пов'язані з обмеженням їхніх прав [22, 163-164].

2.3 до Порядку взаємодії органів виконавчої влади щодо обміну інформацією, необхідною для обчислення і справляння плати за землю, затвердженого постановою КМУ від 1 серпня 2006 р. № 1066 [23].

Відповідно до статті 206 Земельного Кодексу України, використання землі в Україні є платним. На думку О.О. Семчика, плата за землю є одним з елементів організаційно-правового забезпечення стимулювання розвитку земельних відносин, зокрема, їх ефективного і раціонального використання в сільському господарстві, ощадливого використання при здійсненні житлової та громадської забудови, розміщення об'єктів промисловості, транспорту, зв'язку, прикордонних, здоровчих та інших об'єктів, задоволення економічних і соціальних інтересів населення [24, 178].

З метою здійснення контролю за надходженням до місцевих бюджетних коштів від сплати земельного податку та орендної плати за землю шокварталу до 30 числа місяця наступного періоду Держсільгоспінспекція та її територіальні органи зобов'язані надавати органам державної податкової служби відповідного рівня інформацію щодо:

- фактів самовільного зайняття земельних ділянок із зазначенням їх місцезнаходження, площі, категорії земель, нормативної грошової оцінки;
- фактів використання земель не за цільовим призначенням, у тому числі наданих на умовах оренди і суборенди, із зазначенням місцезнаходження земельних ділянок, площі, категорії земель, грошової оцінки тощо.

У свою чергу, органи державної податкової служби надають на запит Держсільгоспінспекції або її територіальних органів ідентифікаційні номери осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері використання та охорони земель.

2.4 до Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного заняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу, затвердженої постановою КМУ від 25 липня 2007 р. № 963 [25]. Досить таки актуальні зміни, які надають право Держсільгоспінспекції та її територіальним органам проводити розрахунок розміру шкоди, заподіяної державі, територіальним громадам внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу, а розміру шкоди, заподіяної юридичними та фізичними особами – територіальним органам Держсільгоспінспекції на підставі матеріалів обстежень земельних ділянок, проведених відповідно до Порядку виконання земельно-кадастрових робіт та надання послуг на платній

основі державними органами земельних ресурсів, затвердженого постановою КМУ від 1 листопада 2000 р. № 1619.

Ґрунтовий покрив є одним з основних компонентів довкілля, що виконує життєво важливі біосферні функції. Ґрунтовий і рослинний покрив у природі утворюють єдину систему. Втрата ґрунтом родючості, його деградація позбавляють рослини екологічних основ їхнього існування. Тому відновлення родючості деградованих ґрунтів – це відновлення природного екологічного балансу територій, порушеного людиною в результаті нераціональної господарської діяльності [26, 60].

На нашу думку, є досить таки дивна діяльність Держсільгоспінспекції та її територіальних органів з позиції визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу, затвердженого постановою КМУ від 25 липня 2007 р. № 963. Як можна визначати шкоду, якщо Порядок видачі спеціального дозволу на зняття ґрунтового покриву Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами – відсутній? Вважаємо таких ляпів не повинно бути в діяльності центрального органу виконавчої влади.

2.5 до постанови КМУ від 21 травня 2009 р. № 526 "Про заходи щодо упорядкування видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності" [27]. Зміни офіційно надали дозволам на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок статусу документа дозвільного характеру. Це означає, що видача дозволів буде проводитися через дозвільні центри, які діють при міській, обласній, районній раді та відповідних державних адміністрацій.

3. У сфері насінництва та розсадництва:

3.1 до постанови КМУ від 27 липня 1998 р. №1143 "Про вступ до Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння (ІСТА) [28]. Оскільки Укрдержнасінінспекція ліквідована, а її повноваження передані до Держсільгоспінспекції, то очевидно, що повноважним представником КМУ в ІСТА призначено Голову Держсільгоспінспекції – Головного державного інспектора сільськогосподарства України".

4. У сфері якості та безпечності сільськогосподарської продукції:

4.1 до постанови КМУ від 12 грудня 2002 р. №1877 "Про затвердження Порядку декларування зерна суб'єктами зберігання зерна" [29]. Організацію та забезпечення проведення декларування зерна, що раніше виконували інспекції якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції при Раді міністрів АРК, обласних, Севастопольської міської державних адміністрацій тепер покладено на територіальні органи Держсільгоспінспекції.

Світовий ринок споживання продовольства демонструє тенденцію до зростання протягом останніх років. Зверніть увагу на демографічний розвиток таких держав, як Індія, Китай, африканських країн, що у свою чергу потребує перебудови системи життя, системи харчування. Крім традиційного рису, вони почали споживати хліб, їм стала цікава наша пшениця та продукція з неї.

Завдання Держсільгоспінспекції, як органу, який організовує та здійснює державний контроль в агропромисловому комплексі – проводити постійний моніторинг кількості, забезпечити з боку держави населення України якісною та безпечною продукцією. Одним із основних напрямків контролю є насіння та матеріал для садів, сільськогосподарські культури, що вирощуються в Україні [30].

У Порядку є норма щодо того, що декларації за підписом керівника та головного бухгалтера суб'єкта зберігання зерна – юридичної особи, а для суб'єкта зберігання зерна – фізичної особи – за підписом такої особи подаються територіальним органам Держсільгоспінспекції за місцем зберігання зерна щомісяця до 5 числа наступного звітного періоду станом на 1 число нарастаючим підсумком.

Не досить коректною є норма постанови, яка вказує на те, що суб'єкти зберігання зерна – юридичні та фізичні особи несуть відповідальність за своєчасність, повноту і достовірність даних, зазначених у декларації, оскільки на сьогодні така відповідальність – відсутня.

4.2 до Порядку видачі сертифіката якості зерна та продуктів його переробки, затвердженому постановою КМУ від 23 липня 2009 р. № 848 [31].

За твердженням Худолій Л.І. не менш актуальною є і проблема сертифікації якості продукції, особливо тієї, що направляється на експорт. Правилком повинна стати для торговців відправка зерна на експорт лише за наявності сертифікату Державної хлібної інспекції України або інших служб, яким може бути доручена державою ця функція. Опитування трейдерів зерна засвідчило, що відсутність такого сертифікату при вивозі зерна за межі України, як правило, зменшує шанси торговців продати його за відповідною якістю. Ні в ближчій, ні в більш далекій перспективі вважаємо неприпустимим скорочення служб Державної хлібної інспекції в областях, оскільки ця інфраструктура обслуговування ринку зерна має бути гранично наближеною до товаровиробників і регіональних трейдерів. У випадку складнощів із бюджетним фінансуванням вона може бути переведена на госпрозрахункові умови. Як свідчать результати вивчення досвіду інших країн, це є нормальним вирішенням проблеми [32, 20].

Зміни до постанови офіційно надали право Держсільгоспінспекції та державним інспекторам сільського господарства проводити державний контроль у сфері якості зерна та продуктів його переробки та видавати сертифікати якості зерна.

4.3 до Порядку видачі сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки, затвердженого постановою КМУ від 2 грудня 2009 р. №1294 [33].

Завдання підвищення якості українських зернових обумовлює необхідність покращення зернозберігаючих та фумігаційних послуг, вдосконалення систем їх стандартизації та сертифікації відповідно до міжнародних норм і стандартів [34, 100]. Саме тому сертифікація зернових складів (елеватори, хлібні бази, хлібоприймальні, борошномельні та комбікормові підприємства), суб'єктів виробництва зерна, які зберігають його у власних або орендованих зерносховищах на сьогодні є вкрай важливою функцією держави. Здійснення державного контролю за якістю зерна та продуктів його переробки покладено на спеціально уповноважений державний орган – Держсільгоспінспекцію, раніше ці функції виконував Держконтрольсільгосппрод та його хлібні інспекції.

Сертифікат відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки це – документ, який підтверджує, що послуги із зберігання зерна та продуктів його переробки відповідають правилам і стандартам, нормативно-правовим актам зберігання зерна та продуктів його переробки на зерновому складі.

Не встигнувши привести у відповідність Порядок видачі сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки до Положення про Держсільгоспінспекцію, як Уряд України прийняв постанову КМУ від 18 липня 2012 р. № 692 “Про внесення змін до Порядку видачі сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки” [35].

Дещо є незрозумілою позиція вказаних змін, яка стосується того, що строк дії сертифіката відповідності послуг відтепер визнається безстроковим.

Позитивним у діяльності Держсільгоспінспекції вважаємо розробку та затвердження Порядку здійснення обов'язкового технічного контролю тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів” [36]. Про необхідність затвердження даної постанови в своїх дослідженнях вказував І.П. Бучковський [37, 206]. Даний Порядок визначено процедуру здійснення обов'язкового технічного контролю сільськогосподарської техніки, зареєстрованої інспекціями державного технічного нагляду Ради міністрів АРК, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій або Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами, у результаті якого встановлюється їх справність та придатність до експлуатації або неможливість такої експлуатації. Різниця в тому, що здійснюють контроль не



територіальні органи Держсільгоспінспекції, а виконавець – суб'єкт господарювання, уповноважений здійснювати контроль. Функція ж Держсільгоспінспекції та її територіальних органів – внесення номерів бланків протоколів до Єдиного реєстру зареєстрованих сільськогосподарських машин та проставлення на них відповідних відміток.

Не розуміємо, чому до сих пір не розроблені та не прийняті Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності у сфері сільського господарства? Відповідно до вимог Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” орган державного нагляду (контролю) визначає у віднесеній до його відання сфері критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності. З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), відносяться до одного з трьох ступенів ризику: з високим, середнім та незначним.

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності і періодичність проведення планових заходів, затверджуються КМУ за поданням органу державного нагляду (контролю).

Не дивлячись на позитивні зміни та забезпечення правового регулювання діяльності Держсільгоспінспекції та її територіальних органів актами КМУ, все ж таки вважаємо першочерговим завданням розробку та прийняття наступних постанов КМУ:

- „Про затвердження Порядку видачі та анулювання спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок”;
- „Про затвердження Порядку утилізації або знищення насіння та садивного матеріалу, насінневих та товарних посівів, сільськогосподарської продукції, що містить генетично модифіковані організми,;”;
- „Про затвердження Порядку сертифікації насіння та садивного матеріалу”;
- „Про затвердження Порядку перевірок при здійсненні державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сільському господарстві”;
- „Про затвердження Порядку видачі дозволів на ввезення насіння і садивного матеріалу сортів, не занесених до Реєстру сортів рослин України”;
- „Про затвердження Порядку видачі експертних висновків щодо якості та безпечності сільськогосподарської продукції”;
- „Про затвердження Порядку атестації суб'єктів насінництва та розсадництва на право виробництва та використання насіння та садивного матеріалу”;
- „Про затвердження Положення про реєстр виробників насіння та садивного матеріалу”;
- „Про затвердження Критеріїв за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності у сфері сільського господарства”.

Розробка вказаних постанов Уряду обґрунтовується тим, що Положенням про Держсільгоспінспекцію передбачені конкретні завдання, які потрібно виконувати, а порядок реалізації цих завдань – відсутній.

Вважаємо за необхідне внести зміни до пункту 11 Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою КМУ від 30 листопада 2011 року № 1232 “Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” доповнивши в частині: члени комісії з розслідування нещасного випадку, словами ”представник Держсільгоспінспекції або його територіального органу, якщо нещасний випадок стався підприємстві агропромислового комплексу”.

Не схвалюємо зміни до Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного заняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу, затвердженої постановою КМУ від 25 липня 2007 р. № 963 в частині перерахунку отриманих

коштів до Державного бюджету України, оскільки раніше ці кошти йшли на розрахункові рахунки органів земельних ресурсів. Вважаємо з метою покращення діяльності територіальних органів Держсільгоспінспекції України ці кошти осідати на розрахункові рахунки інспекцій та використовуватись згідно чинного законодавства.

Не досить коректною є норма Порядку видачі сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки, затвердженого постановою КМУ від 2 грудня 2009 р. № 1294 щодо заборони зерновому складу приймати зерно у разі анулювання сертифіката відповідності. Передуманням такої норми повинна слугувати відповідальність: цивільна, адміністративна, кримінальна.

Оскільки змінами до ЗУ “Про дорожній рух” відмінено обов’язковий технічний огляд сільськогосподарської техніки, то вважаємо позитивним затвердження Порядку здійснення обов’язкового технічного контролю тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів. Дана постанова відповідає вимогам ЗУ “Про дорожній рух”, чого не можна відзначити про Положення про Держсільгоспінспекцію в частині здійснення державного нагляду (контролю) за експлуатацією та технічним станом сільськогосподарської техніки (проведення технічних оглядів).

Акти Уряду при здійсненні державного нагляду (контролю) у сфері охорони прав на сорти рослин, при радіологічному контролі випали із правого регулювання. Це вказує на те, що перевірки у даних сферах не проводились і не проводяться. Вважаємо за доцільним розробити порядок проведення державного нагляду (контролю) у сфері охорони прав на сорти рослин, оскільки об’єкт перевірки – особливий (об’єкт права інтелектуальної власності), який не можна лишати поза увагою.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Курило В.І. Адміністративні правочини у сільському господарстві України: сучасна парадигма: монографія / Володимир Іванович Курило / за заг. ред В.К. Шкарупи. – К.: Магістр – XXI сторіччя, 2007. – 312 с.
2. Бондар О.Г. Питання нормотворчої діяльності Держсільгоспінспекції України / Олександр Бондар // Митна справа. – 2011. – № 6 (78). – С. 254-260.
3. Про внесення змін до деяких постанов: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2011 р. № 1115 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 85. – Ст. 11.
4. Аналіз регуляторного впливу до проекту постанови Кабінету Міністрів України ”Про внесення змін до деяких постанов” [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної інспекції сільського господарства України. – Режим доступу: [http://disgu.gov.ua/index.php?option=com\\_content&view=article&id=96:proekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-pro-vnesennya-zmin-do-deyakykh-postanov](http://disgu.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=96:proekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-pro-vnesennya-zmin-do-deyakykh-postanov).
5. Про затвердження зразків національних та міжнародного посвідчень водіїв і документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 1992 р. № 47 // ЗП України. – 1992. – № 3. – Ст. 57.
6. Тихонова В.І. Дослідження документів, виготовлених за новітніми технологіями / В.І. Тихонова, Т.О. Захарова // Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. – 2010. – Вип. 10. – С. 292-298.
7. Петряев С.Ю. Осторожно, фальшивка! Пособие для кассиров обмена валюты и экспертов валютно-кассовых операций банков / С.Ю. Петряев. – К.: Аналитические системы, 2005. – 96 с.
8. Про затвердження Положення про порядок видачі посвідчень тракториста-машиніста: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 квітня 1994 р. № 217 // ЗП України. – 1994. – № 7. – Ст. 187.
9. Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин,

- сільськогосподарської техніки, інших механізмів: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2009 р. № 694 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 51. – Ст. 1739.
10. Бібленко Б. Сучасний стан організаційної структури закладів державного технічного нагляду України / Б. Бібленко [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: [http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc\\_Gum/Ardu/2009\\_1/index.html](http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ardu/2009_1/index.html).
  11. Поєдинок М.С. Захистити ринок від імпортного фальсифікату / М.С. Поєдинок [Електронний ресурс] // Напої. Технології та Інновації. – 2011. – № 4. – Режим доступу: <http://www.techdrinks.com.ua/ru/archive/4>.
  12. Про затвердження Порядку здійснення оптової та роздрібною торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 р. № 1200 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 87. – Ст. 2939.
  13. Деякі питання видачі посвідчень тракториста-машиніста: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 р. № 1259 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 92. – Ст. 3115.
  14. Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2007 р. № 996 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 58. – Ст. 2307.
  15. Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1993 р. № 284 // ЗП України. – 1993. – № 10. – Ст. 1932.
  16. Нарышева Н.Г. Особенности определения размера убытков, причиненных экологическими правонарушениями / Н.Г. Нарышева // Сб. науч. статей. ["Экологическое право России на рубеже XXI века"] / Под ред. проф. А.К. Голиченкова. – М.: Зерцало, 2000. – С. 248-253.
  17. Нарышева Н.Г. Понятие и сущность таксовой ответственности за нарушение законодательства о природных ресурсах / Н.Г. Нарышева // Государство и право. – 1997. – № 10. – С. 39-44.
  18. Про затвердження Порядку визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 р. № 1279 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 47. – Ст. 40.
  19. Земельне право України: підручник / О.О. Погрібний, І.І. Каракаш; за ред. Погрібного О.О., Каракаша І.І. – К.: Істина, 2003. – 448 с.
  20. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 № 7 // Вісник Верховного суду України. – 2004. – № 6. – Ст. 22.
  21. Орешкіна О.В. Правовое обеспечение предоставления и изъятия земель: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.06 “Земельное право; аграрное право; экологическое право; природоресурсное право” / О.В. Орешкина; МГУ путей сообщения Юридический институт. – М., 2004. – 18 с.
  22. Швець В.Д. Органи державної влади як суб'єкти земельних правовідносин: монографія / Віктор Володимирович Швець // За ред. В.І. Семчика – К.: Видавництво «Видавничий дім «УКРПОЛ». – 2009. – 248 с.
  23. Порядок взаємодії органів виконавчої влади щодо обміну інформацією, необхідною для обчислення і справляння плати за землю: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2006 р. № 1066 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 31. – Ст. 2226.

24. Семчик О.О. Плата за землю в контексті здійснення інвестицій у заходи забезпечення ефективного використання та охорони земель / О.О. Семчик // Інвестиційна діяльність у сільському господарстві: правові питання: монографія / Кол. авторів; за ред. В.І. Семчика. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. – С. 169-180.
25. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного заняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2007 р. № 963 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 55. – Ст. 2221.
26. Бредіхін О.О. Економічні аспекти контролю збереження родючості ґрунтів при оренді земельних часток (паїв) / О.О. Бредіхін // Агросвіт. – 2012. – № 15. – С. 56-61.
27. Про затвердження заходів щодо упорядкування видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2009 р. № 526 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 40. – Ст. 1350.
28. Про вступ до Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння (ІСТА): Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 р. №1143 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 56. – Ст. 1861.
29. Про затвердження Порядку декларування зерна суб'єктами зберігання зерна: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2002 р. №1877 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 51. – Ст. 2307.
30. Правила цивілізованого ринку. Інтерв'ю з головою Держсільгоспінспекції України Поєдинок М.С. // Агроперспектива. – 2011. – № 4. – С. 30-35.
31. Про затвердження Порядку видачі сертифіката якості зерна та продуктів його переробки: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2009 р. № 848 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 61. – Ст. 2162.
32. Худолій Л.І. Економічний механізм формування та функціонування ринку зерна в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктор. економ. наук: спец. 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК» / Л.І. Худолій; Інститут аграрної економіки УААН. – Київ, 1999. – 32 с.
33. Про затвердження Порядку видачі сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2009 р. № 1294 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 94. – Ст. 3206.
34. Парамонов О.В. Механізм підвищення конкурентоспроможності зерновиробництва / Парамонов О.В. // Студентський науковий Вісник / Редкол.: В.М. Ганганов (гол. ред.) та ін. – Миколаїв, 2009. – Випуск 1. – С. 98-102.
35. Про внесення змін до Порядку видачі сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 р. № 692 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 58. – Ст. 2330.
36. Про затвердження Порядку здійснення обов'язкового технічного контролю тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 р. № 1201 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 92. – Ст. 25.
37. Бучковський І.П. Нововведення при проведенні обов'язкового технічного контролю Державною інспекцією по нагляду за технічним станом машин та обладнання / І.П. Бучковський // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Ред. кол.: Д.О. Мельничук (голова) та ін. – К., 2011. – Вип. 165. – Ч. 2. – С. 203-208.

38. Единый контроль. Интервью с главой Государственной инспекции сельского хозяйства Украины Николаем Поединком // Акциз. – 2011. – № 4. – С. 12-15.

УДК 349.6 (477)

## ПОНЯТТЯ АГРОЛІСОВОЇ РОСЛИННОСТІ ТА ОСНОВИ ЇЇ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗА ЕКОЛОГІЧНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ

Оніка Я.В., здобувач, адвокат

*Національний університет  
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*

У статті надане поняття агролісової рослинності за діючим екологічним законодавством України з урахуванням наукового розуміння даного питання. Визначаються ключові ознаки лісової рослинності, що використовується для потреб сільськогосподарського виробництва, та встановлюються відповідні групи захисник земель у діючому законодавстві. Дається загальний висновок щодо особливостей правового регулювання використання та охорони даної групи лісової рослинності.

*Ключові слова: агролісова рослинність, агролісомеліорація, правовий статус, меліорація земель, захист ґрунтів.*

Оника Я.В. ПОНЯТИЕ АГРОЛЕСНОЙ РАСТИТЕЛЬНОСТИ И ОСНОВЫ ЕЕ ПРАВОВОГО СТАТУСА ПО ЭКОЛОГИЧЕСКОМУ ПРАВУ УКРАИНЫ / Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого», Украина

В статье дано понятие агролесной растительности по действующему экологическому законодательству Украины с учетом научного понимания данного вопроса. Определяются ключевые признаки лесной растительности, которая используется для потребностей сельскохозяйственного производства, и устанавливаются соответствующие группы защитных земель в действующем законодательстве. Дается общий вывод относительно особенностей правового регулирования использования и охраны данной группы лесной растительности.

*Ключевые слова: агролесная растительность, агролесомелиорация, правовой статус, мелiorация земель, защита почв.*

Onika Ya.V. THE CONCEPT OF AGROFORESTRY PLANTATION AND THE BASIS OF ITS LEGAL STATUS AFTER ECOLOGY LEGISLATION OF UKRAINE / National university "Law Academy of Ukraine named after Yaroslav the Wise", Ukraine

This article is devoted to the problem of the drafting of the legislative definition of the concept "agroforestry plantation", and for the analyses of the main characteristics of its legal status after the current ecology legislation of Ukraine. At the beginning of this article the author describes the great meaning of agroforestry plantation not only for environment protection and for saving soils but also for the improvement of agricultural production. From the other side, the author stresses on the problem that current Ukrainian legislation has not the definition of this concept and special regulation of its legal status, questions of using and protection of it. And also it is noted that the problem of agroforestry plantation concept drafting and its status analyses was not discussed at the scientific level by the specialists of the ecology and land law at the independent Ukraine. So for the drafting of agroforestry plantation concept it was made an analyses of the agroforestry plantation attributes, that are represented in the scientific works on the agricultural afforestation.

At the same time it was learned the current Ukrainian ecology legislation that regulates the issues of protective forests using and keeping. As the result it was made the definition of the agroforestry plantation concept with regard to the items of current legislation and scientific comprehension of this question. So, the agroforestry plantation is the forest plots that function as protector of soils from water and wind erosion to resist their degradation, dry winds, droughts, desertification, cold winds and other negative natural factors, and as the result to improve the index of agricultural production. Besides that in the article it is given the characteristics of legal status attributes of agroforestry plantation as the particular type of forestry plantation that is used to protect the soils from water and wind erosion and other negative natural factors and as the result – to better the index of agricultural production.

As the conclusion the author denotes the following points: 1) according to the current legislation agroforestry plantation consists of forest plants of linear type, erosional preventive forests, that are used for ravines, dunes, slopes, sands and other degraded lands, coastal protective belts and water-protective zones of rivers and other ponds reforestation, forest plots along shores of rivers, round lakes, ponds and other water objects, and ravine forests; 2) because of the absence of the concept of "agroforestry plantation" in the current legislation of Ukraine there are some difficulties with this group of forests using and protection. Besides that before the construction of concept of this group of forests at the legislative level no one can guarantee the duly using of